

18. World Health Organization Asthma. Accessed November 24, 2020. World Health Organization Asthma fact sheet. May 20, 2020. <https://www.who.int/news-room/facts-in-pictures/detail/asthma>
19. World Health Organization. Asthma. Available online: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/asthma> (accessed on 10 September 2022).

Babenko K., Afanasiev S. The relationship between the physical activity of higher education students with bronchial asthma and their physical development

The issue of maintaining students' health remains relevant, since, according to the scientists, the health of students is not improving, but is worsening from year to year. The worsening trend results in the reduction of the working-age population of the country. Students encounter intensification of educational activities, introduction of innovative technologies, which increase the demands for the state of health, and contribute to its deterioration with the progression of pathological states and, correspondingly, the deterioration of the quality of life.

The analysis of morbidity among student youth demonstrates the growth of respiratory and allergic diseases, with bronchial asthma being the main representative.

The aim of the study: to study the relationship between the physical activity of higher education students with bronchial asthma and their physical development. Research methods: anthropometric methods included the determination of body weight and height of patients, waist and hip circumference.

According to the aim of the study, 61 first-year students with bronchial asthma at the age of (17.8±0.78) years were examined. Girls prevailed among those examined with 60.7%. The duration of the illness was from 2 to 7 (4.4±0.2) years. The examined students with bronchial asthma demonstrated average and high physical activity with almost the same frequency. However, the frequency of detecting students with low physical activity was 1.7 times higher than students with high physical activity.

The students' body weight exceeded the norm in 70.2% of the girls and 66.7% of the boys. According to the body mass index, excess body weight prevailed in the girls and boys, and obesity of the first degree was observed in a quarter of the students. An increase in body mass index resulted in the reduction of physical activity. Further studies are dedicated to the state of the external breathing function in higher education students with bronchial asthma.

Key words: physical education, students, physical development, health disorders.

УДК 378.011.3-051:51/53:001.891:005.336.2(045)

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.95.03>

Бєлітченко Д. М.

КОМПОНЕНТНА СТРУКТУРА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Стаття присвячена розгляду компонентної структури науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін. Зазначено, що у структурі означеної культури необхідними складниками виступають мотиваційний, когнітивний, діяльнісний і рефлексивний компоненти. Установлено, що мотиваційний компонент характеризується позитивним ставленням майбутніх учителів до науково-дослідницької діяльності, усвідомленням значущості дослідницької діяльності, пізнавальним інтересом до науково-педагогічних досліджень, наявністю мотивації досягнення успіху в науковій діяльності, почуттям задоволення від її здійснення. Когнітивний компонент передбачає наявність у майбутніх учителів методологічних, психолого-педагогічних, міждисциплінарних наукових знань з організації науково-дослідницької діяльності, розуміння її сутності, уважаємо, що необхідно додати до нього також знання щодо пошуку необхідної інформації в мультимедійних мережах і набуття вмінь працювати з ними, здійснювати аналіз наукової інформації тощо. Діяльнісний компонент містить у собі сукупність методів, операцій, прийомів, алгоритмів, послідовне здійснення яких забезпечує розв'язання певних дослідницьких задач, визначає особистісно-творчу спрямованість педагогічної діяльності майбутніх учителів на пізнання й осмислення педагогічних проблем, вивчення, освоєння і застосування педагогічного досвіду, характеризується вміннями визначати і формулювати науковий апарат дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, методи дослідження), складати програму наукового дослідження, а також сформованістю проєктувальних умінь, володіння вміннями використання засобів масмедіа, наявністю творчого потенціалу. Рефлексивний компонент передбачає здатність студентів аналізувати власну наукову діяльність, надавати оцінку ефективності використання особистих дослідницьких знань та вмінь у професійній діяльності. Доведено, що визначені компоненти науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін є взаємопов'язаними і взаємозумовленими.

Ключові слова: майбутні вчителі фізико-математичних дисциплін, науково-дослідницька культура, мотиваційний компонент, когнітивний компонент, діяльнісний компонент, рефлексивний компонент.

Реформування системи вищої освіти, у тому числі і педагогічної, пов'язане із приєднанням України до європейського і світового освітнього простору, що зумовлює підвищення вимог до професійної підготовки майбутніх учителів в умовах сьогодення. Важливою якістю, якою повинні володіти майбутні вчителі, є науково-дослідницька культура, оскільки сьогодні вчителі закладів загальної середньої освіти здійснюють не лише навчальну й виховну діяльність, а й залучаються до вирішення наукових проблем, спрямованих на

формування всебічно розвиненої особистості школярів. З огляду на зазначене, важливим завданням закладів вищої педагогічної освіти є формування науково-дослідницької культури у студентів у процесі професійної підготовки. Під науково-дослідницькою культурою майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін розуміємо цілісне інтегративне утворення, що характеризується сформованістю наукового мислення, дослідницьких, аналітичних, рефлексивних умінь, готовністю студентів до розв'язання педагогічних проблем засобами наукового пізнання забезпечує їхню самореалізацію в науково-дослідницькій діяльності, розкриває інтелектуальний потенціал, сприяє формуванню вмінь впроваджувати інноваційні, новаторські ідеї в практику, дотримуватися академічної доброчесності у висвітленні результатів науково-дослідницької діяльності [6, с. 119]. Слід зазначити, що будь-яке педагогічне явище має відповідну компонентну структуру. На підставі аналізу наукових праць, присвячених формуванню науково-дослідницької культури майбутніх фахівців та її складників, ми дійшли висновку, що компонентна структура науково-дослідницької культури майбутніх учителів саме фізико-математичних дисциплін у науковій літературі висвітлена недостатньо, що свідчить про актуальність започаткованого дослідження.

Зазначимо, що науковці виокремлюють різні компоненти у структурі науково-дослідницької культури майбутніх фахівців. Так, Т. Дерев'янку, розглядаючи структуру дослідницької культури вчителя загальноосвітнього навчального закладу, виокремлює аксіологічний діяльнісно-технологічний особистісно-творчий компоненти [3, с. 51-52]. Дещо інші компоненти науково-дослідницької культури майбутнього вчителя розглядає В. Тушева, а саме: аксіологічний, технологічний, креативний [10, с. 167-200]. Розробляючи концепцію та методологію реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів, науковці (О. Бульвінська, Н. Дівінська, Н. Дяченко, О. Жабенко, І. Линьова, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко) наголошують на доцільності таких компонентів, як: мотиваційний, змістовий, комунікативний інформаційний [5, с. 34-35]. Розглядаючи проблему формування готовності майбутніх учителів до науково-дослідної роботи в процесі університетської підготовки, В. Прошкін виокремлює ціннісно-мотиваційний, когнітивний (гностичний), операційний (діяльнісний) і рефлексивний компоненти [7]. Як бачимо, науковці у структурі науково-дослідницької культури виокремлюють різні компоненти. Натомість ними не розглянуто структуру науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін у професійній підготовці.

Мета статті полягає у визначенні компонентної структури науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін.

На підставі аналізу наукових доробок з проблеми формування науково-дослідницької культури майбутніх учителів, у її структурі виокремлюємо мотиваційний, когнітивний, діяльнісний та рефлексивний компоненти. Розглянемо виокремлені компоненти та їх роль у структурі науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін більш детально.

Мотиваційний компонент. Мотиваційний компонент, зазначає С. Белкіна, полягає у усвідомленні майбутнім учителем значення дослідницької складової у своїй професійній діяльності; наявності інтересу до дослідницької діяльності з психолого-педагогічних та фахових дисциплін; у прояві активності, ініціативності в дослідницькій діяльності; прийнятті позиції дослідника як особистісно-значущої, формування позитивного ставлення до навчання та навчально-дослідницької діяльності [2, с. 10-11].

Дещо інше розуміння зазначеного компонента науково-дослідницької культури знаходимо в дослідженнях С. Сисоевої та Л. Козак, на думку яких цей компонент характеризується усвідомленням особистісної та суспільної значущості науково-педагогічних досліджень у професійній діяльності; стійким пізнавальним інтересом до науково-педагогічних досліджень; потребою в розвитку дослідницьких умінь; орієнтацією на досягнення високих результатів науково-дослідної роботи [9, с. 40].

На підставі вищезазначеного, доходимо висновку, що мотиваційний компонент у структурі науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін є основоположним, оскільки без мотивації, інтересу і потреби науково-дослідної діяльності в майбутній професії, майбутні вчителі здійснювати її не будуть. Зазначений компонент характеризується позитивним ставленням майбутніх учителів до науково-дослідницької діяльності, усвідомленням значущості дослідницької діяльності, пізнавальним інтересом до науково-педагогічних досліджень, почуттям задоволення від науково-дослідницької діяльності. Крім цього до мотиваційного компонента, на нашу думку слід включити не лише мотивацію до здійснення дослідницької діяльності, а й досягнення в ній успіху.

Іншим важливим компонентом науково-дослідницької культури вважаємо когнітивний.

Когнітивний компонент. За визначенням С. Сисоевої та Л. Козак, зазначений компонент у структурі дослідницької компетентності вчителя відображає систему методологічних, професійних, міждисциплінарних наукових знань дослідницької діяльності; включає знання методології педагогічного дослідження; структури, етапів і методів педагогічного дослідження; вимог щодо оформлення результатів педагогічного дослідження; особливостей організації науково-дослідної роботи студентів. [9, с. 40]. І хоча дослідники розглядають дослідницьку компетентність, подане розуміння сутності когнітивного компонента, на нашу думку, повністю можна розглядати і в як структурний компонент науково-дослідницької культури.

Когнітивний компонент дослідницької культури вчителя, на думку Т. Дерев'янку, включає знання основних понять методології педагогіки і сучасної методики викладання власного предмета, категорій

і закономірностей педагогічної науки, методології наукового пізнання; психолого-педагогічні знання; знання інноваційних процесів в освіті, принципів діагностичних методів і засобів досліджень. Оволодіння вчителем методологічними знаннями, методами наукового пізнання, наголошує далі науковець забезпечує високий рівень його дослідницької діяльності в інноваційних перетвореннях педагогічного процесу, формує його методологічну культуру, яка включає усвідомлення і творче вирішення завдань, уміння осмислювати власну педагогічну діяльність з позицій сучасної науки (методична рефлексія), уміння проектувати освітньо-виховний процес [3, с. 54].

На важливості когнітивного компонента у структурі готовності майбутніх учителів до науково-дослідної роботи наполягає В. Прошкін, на думку якого він передбачає наявність теоретичних знань із фахових дисциплін, з організації науково-дослідної діяльності; уявлення про логіку й етапи наукового пізнання, структуру наукового дослідження, етапи науково-дослідної діяльності; досвіду безпосередньої науково-дослідної діяльності студентів; знання методів вирішення дослідницьких завдань і умов їх застосування. Цей компонент, наголошує дослідник, припускає формування спрямованості особистості майбутнього вчителя на творче здійснення професійної діяльності, її дослідницький характер [7].

Когнітивний компонент, за твердженням Л. Бачієвої, передбачає формування спрямованості особистості майбутнього фахівця на творче здійснення професійної діяльності, її дослідницький характер; комплекс методологічних знань науково-дослідницької діяльності, а також умінь та особистісних якостей дослідника; досвіду безпосередньої науково-дослідницької діяльності студентів [1, с. 108].

Цілком погоджуючись із визначенням сутності когнітивного компонента вищезазначених науковців, більшість з яких наголошують на тому, що когнітивний компонент передбачає наявність у майбутніх учителів методологічних, психолого-педагогічних, міждисциплінарних наукових знань з організації науково-дослідницької діяльності, розуміння її сутності, уважаємо, що необхідно додати до нього також знання щодо пошуку необхідної інформації в мультимедійних мережах і набуття вмінь працювати з ними, здійснювати аналіз наукової інформації тощо. Крім цього, на нашу думку, слід додати, що майбутні вчителі повинні не лише володіти відповідними знаннями щодо організації науково-дослідницької діяльності, а й уміти репрезентувати власні досягнення у вирішенні певної педагогічної проблеми, публічно обговорювати їх у професійних колах, брати участь у різноманітних конференціях тощо, тобто володіти комунікативними вміннями.

Ще одним важливим компонентом у структурі науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін вважаємо діяльнісний компонент.

Діяльнісний компонент. Діяльнісний компонент дослідницької діяльності, за твердженням С. Сисоєвої та Л. Козак, характеризується вміннями визначати і формулювати науковий апарат дослідження, складати програму наукового дослідження, передбачати та здійснювати попередню оцінку результатів дослідження, здійснювати відбір методів дослідження відповідно до цілей; використовувати методи проведення педагогічних досліджень (збирати та аналізувати наукові факти, узагальнювати їх, систематизувати, теоретично обґрунтовувати; проводити педагогічні спостереження, використовувати соціометричні методи, методи опитування, збору та оцінки результатів дослідження та інші); оформлювати результати наукових досліджень; організувати наукову роботу зі студентами [9, с. 40].

Дещо інший сенс у розумінні діялісного компонента дослідницької культури вчителя вкладає Т. Дерев'яно, зазначаючи, що він визначає особистісно-творчу спрямованість його педагогічної діяльності на пізнання і осмислення педагогічних проблем, вивчення, освоєння і застосування педагогічного досвіду, впровадження наукових психолого-педагогічних досліджень в освітню практику, створення нових педагогічних технологій, перенесення акценту з навчальної діяльності вчителя на пізнавально-творчу діяльність учня. Оволодіння вчителем прийомами інноваційної діяльності можливо лише в ході реалізації новітніх педагогічних технологій в навчально-виховному процесі, що припускає творче, індивідуально-особистісне вирішення завдань в конкретній ситуації [3, с. 56].

Діяльнісний компонент, за визначенням Л. Бачієвої, спрямований насамперед на самостійну роботу, саморозвиток особистості, її активного творчого початку та виражається в таких дослідницьких вміннях та навичках: бачення проблеми; її коротке та точне вираження; формулювання гіпотези; планування, збір, аналіз та синтез отриманих даних; побудова узагальнень та висновків, оформлення та презентація результатів наукового дослідження [1, с. 108].

Отже, узагальнюючи вищезазначене, діялісний компонент у структурі науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін містить у собі сукупність методів, операцій, прийомів, алгоритмів, послідовне здійснення яких забезпечує розв'язання певних дослідницьких задач, визначає особистісно-творчу спрямованість педагогічної діяльності майбутніх учителів на пізнання й осмислення педагогічних проблем, вивчення, освоєння і застосування педагогічного досвіду, характеризується вміннями визначати і формулювати науковий апарат дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, методи дослідження), складати програму наукового дослідження, а також сформованістю проектувальних умінь, володіння вміннями використання засобів масмедіа, наявністю творчого потенціалу.

Рефлексивний компонент. Рефлексивний компонент, зазначає В. Прошкін, припускає здатність до самоаналізу, об'єктивної самооцінки, самокритики, готовність до подолання труднощів, виявлення й усунення їх причин [7]. Основу рефлексивного компонента науково-педагогічної діяльності студентів,

за твердженням Л. Семенець, складають змістово-теоретичні дії: самоаналіз, самоконтроль і самооцінка засвоєння способу науково-дослідницьких дій, одержаних у ході дослідження теоретичних і практичних результатів [8, с. 70].

Рефлексивний компонент, на думку Л. Карпової, містить у собі ставлення до себе, як до суб'єкта дослідницької діяльності; оцінку ефективності використання особистих дослідницьких знань та вмінь у професійній діяльності; оцінку результатів реалізації дослідницької діяльності учнями [4].

На підставі вищезазначеного, доходимо висновку, що рефлексивний компонент у структурі науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін передбачає здатність студентів аналізувати власну наукову діяльність, надавати оцінку ефективності використання особистих дослідницьких знань та вмінь у професійній діяльності. Отже, складниками рефлексивного компонента виступають аналітичні й рефлексивні вміння, а також уміння оцінювати учнівські досягнення.

Підсумовуючи, доходимо висновку, що виокремлені складники є важливими складниками науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін і відіграють важливу роль у формуванні зазначеного конструкту.

Перспективою подальших досліджень уважаємо визначення й наукове обґрунтування педагогічних умов формування науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін під час професійної підготовки в закладах вищої педагогічної освіти.

Використана література:

1. Бачієва Л. О. Дослідницька компетентність викладача в умовах впровадження інноваційних технологій навчання. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2017. № 56-57. С. 105–113.
2. Белкіна С. Д. Методичний супровід формування дослідницької компетентності майбутніх інженерів у процесі викладання природничо-наукових навчальних дисциплін. *Вісник Житомирського державного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2015. Вип. 4 (82). С. 10–14.
3. Дерев'яно Т. Є. Структура дослідницької культури вчителя загальноосвітнього навчального закладу. *Педагогіка та психологія*. Харків, 2016. Вип. 52. С. 48–59.
4. Карпова Л. Г. Структура дослідницької компетентності вчителя. URL : <https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/issue/view/823/1034>.
5. Концепція та методологія реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів : монографія / за ред. О. Г. Ярошенко. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2016. 178 с.
6. Осипова Т. Ю., Белітченко Д. М. Формування науково-дослідницької культури майбутніх учителів фізико-математичних дисциплін на сучасному етапі. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Т. 2. С. 116–119.
7. Прошкін В. В. Упровадження педагогічної системи інтеграції науково-дослідної та навчальної роботи майбутніх учителів у практику університетської освіти. URL : <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN21/13pvpvpu.pdf>.
8. Семенець Л. М. Діяльнісна модель формування професійної готовності майбутніх учителів. *Вісник Житомирського державного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2015. Вип. 4 (82). С. 68–71.
9. Сисоєва С., Козак Л. Дослідницька компетентність викладача вищої школи: програма розвитку. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2016. Вип. 1-2. С. 39–44.
10. Тушева В. В. Теоретико-методичні засади формування науково-дослідницької культури майбутнього вчителя в процесі професійної підготовки: монографія. Харків : Видавництво «Федорко», 2013. 428 с.

References:

1. Bachiieva L. O. (2017). Doslidnytska kompetentnist vykladacha v umovakh vprovadzhennia innovatsiinykh tekhnolohii navchannia. [Research competence of the educator under the conditions of the introduction of innovative teaching technologies]. *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity*. № 56-57. S. 105–113 [in Ukrainian].
2. Bielkina S. D. (2015). Metodychnyi suprovid formuvannia doslidnytskoi kompetentnosti maibutnykh inzheneriv u protsesi vykladannia pryrodnycho-naukovykh navchalnykh dystsyplin [Methodical Support of Forming Research Competence of Prospective Engineers while Teaching Natural-Science Educational Disciplines] *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu*. Serii: Pedahohichni nauky. Vyp. 4 (82). S. 10-14 [in Ukrainian].
3. Derevianko T. Ye (2016). Struktura doslidnytskoi kultury vchytelia zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu. [Structure of teacher's research culture at school] *Pedahohika ta psykholohiia*. Kharkiv, Vyp. 52. S. 48-59 [in Ukrainian].
4. Karpova L. H. (2019). Struktura doslidnytskoi kompetentnosti vchytelia [Structure of the researcher competency of the teacher]. <https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/issue/view/823/1034> [in Ukrainian]
5. Kontseptsiiia ta metodolohiia realizatsii naukovo-doslidnytskoi diialnosti subiektiv navchalno-vykhovnoho protsesu universytetiv (2016). [The concept and methodology of the implementation of scientific and research activities of subjects of the educational and educational process of universities]: monohrafia / za red. O.H. Yaroshenko. Kyiv : Instytut vyshchoi osvity NAPN Ukrainy, 178 s [in Ukrainian].
6. Osypova T.Iu., Bielitchenko D.M. (2023). Formuvannia naukovo-doslidnytskoi kultury maibutnykh uchyteliv fizyko-matematychnykh dystsyplin na suchasnomu etapi. [The formation of scientific and research culture of future teachers of physical and mathematical disciplines at the present stage] *Innovatsiina pedahohika*. T. 2. S. 116-119 [in Ukrainian].
7. Proshkin V. V. (2013). Uprovadzhennia pedahohichnoi systemy intehratsii naukovo-doslidnoi ta navchalnoi roboty maibutnykh uchyteliv u praktyku universytetskoi osvity [Implementation of pedagogical system integration of future teachers' research and educational work into the practice of university education]. <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN21/13pvpvpu.pdf> [in Ukrainian].
8. Semenets L. M. (2015). Diialnisna model formuvannia profesiinoi hotovnosti maibutnykh uchyteliv [The Pragmatist Model of Prospective Teachers' Professional Readiness] *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu*. Serii: Pedahohichni nauky. Vyp. 4 (82). S. 68-71 [in Ukrainian].

9. Sysoieva S., Kozak L. (2016). Doslidnytska kompetentnist vykladacha vyshchoi shkoly: prohrama rozvytku [Research competence of higher education teacher: program of development]. Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka. 2016. Vyp. 1-2. S. 39-44 [in Ukrainian].
10. Tusheva V. V. (2013). Teoretyko-metodychni zasady formuvannia naukovo-doslidnytskoi kultury maibutnoho vchytelia v protsesi profesiinoy pidhotovky [Theoretical and Methodological Guidelines for the Development of Scientific Research Culture of Future Music Teachers in the Process of Professional Education]: monohrafiia. Kharkiv: Vydavnytstvo «Fedorko», 428 s [in Ukrainian].

Bielitchenko D. Component structure of scientific research culture of future physics and mathematics teachers

The article is dedicated to exploring the component structure of the scientific research culture of future teachers in the field of physics and mathematics. It is noted that the necessary components in the structure of this culture are motivational, cognitive, activity-based, and reflexive components. It is established that the motivational component is characterized by a positive attitude of future teachers towards scientific research activities, understanding the significance of research activities, cognitive interest in scientific and pedagogical research, motivation to achieve success in scientific activities, and a sense of satisfaction from its implementation. The cognitive component involves future teachers possessing methodological, psychological-pedagogical, interdisciplinary scientific knowledge related to organizing scientific research activities, understanding its essence. Additionally, it is considered essential to include knowledge related to seeking necessary information in multimedia networks and acquiring skills to work with them, analyzing scientific information, and more. The activity-based component comprises a set of methods, operations, techniques, algorithms, the sequential implementation of which ensures the solution of specific research tasks. It determines the personal and creative orientation of the pedagogical activity of future teachers towards the understanding and interpretation of pedagogical problems, studying, mastering, and applying pedagogical experience. It is characterized by the ability to define and formulate the scientific apparatus of research (object, subject, goal, tasks, hypothesis, research methods), composing a research program, as well as possessing project skills, mastering media tools, and creative potential. The reflexive component entails the ability of students to analyze their own scientific activities, evaluate the effectiveness of using personal research knowledge and skills in professional activities. It is proven that the identified components of the scientific research culture of future teachers in physics and mathematics are interrelated and interdependent.

Key words: future physics and mathematics teachers, scientific research culture, motivational component, cognitive component, activity-based component, reflexive component.

УДК 378-372.8

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.95.04>

Булгару Н. Б., Хаджирадєва С. К.

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ ВЕБ-КВЕСТ ТЕХНОЛОГІЇ

Стаття присвячена проблемі використання такого інноваційного методу навчання, як технології веб-квест у процесі навчання іноземної мови. Стаття торкається питання застосування сучасних технологій при навчанні іноземної мови, їх основні характеристики та напрямки. Автори пояснюють необхідність використання нових підходів на заняттях з іноземної мови, щоб сучасний студент був готовий і здатний адаптуватися до соціальних та професійних змін, необхідний розвиток його умінь критичного аналізу інформації будь-яких символічних систем (образних, звукових, текстових). У статті описуються переваги інтегрування сучасних інтернет-технологій у освітній процес.

З'ясовано, що у зв'язку з цією перевагою перед педагогами ставляться нові завдання: підготувати нове покоління до сприйняття різної інформації, навчити розуміти її, опанувати способи спілкування на основі невербальних форм комунікації за допомогою технічних засобів. У цих умовах особливої популярності набувають сучасні інформаційно-комунікаційні технології, які є сукупність сучасної комп'ютерної техніки, засобів телекомунікаційного зв'язку, інструментальних програмних засобів, які забезпечують інтерактивне програмно-методичне супроводження сучасних технологій навчання.

У статті визначається поняття «веб-квест», наведено типологію веб-квестів, а також розглянуто можливість розвитку даної інноваційної технології в освітньому процесі при навчанні іноземної мови. У статті висвітлено переваги застосування веб-квестів перед традиційними методами навчання іноземної мови, описуються особливості організації роботи із застосуванням технологій веб-квесту для викладача та вимоги, що висуваються при цьому до рівня мовної підготовки студентів. Наголошується на ролі технології веб-квесту в дистанційному управлінні навчальним процесом. У статті представлено структуру навчального веб-квесту, відображено зміст ресурсів, необхідних для виконання завдань, а також показано завдання викладача на всіх етапах виконання роботи учнями. З'ясовано, що одними з важливих переваг веб-квесту є розвиток навичок роботи в колективі, відповідальності, самостійності при прийнятті певних рішень.

Ключові слова: викладання іноземної мови, ігрові та проєктні технології, інноваційна діяльність, веб-квест, інтернет-технології.

У ХХІ столітті освіта, знання, інформація та комунікація становлять основу розвитку та благополуччя людської особистості. Щоб сучасний студент був готовий і здатний адаптуватися до соціальних та